

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Івано-Франківський фаховий коледж
Циклова комісія професійної та практичної підготовки
спеціальності «Дизайн»

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Кольорознавство»

Освітня програма «Дизайн»

Спеціальність **022** «Дизайн»

Галузь знань **02** «Культура і мистецтво»

Затверджено на засіданні циклової комісії
професійної та практичної підготовки
спеціальності «Дизайн»

Протокол № 1 від «31» серпня 2023 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Кольорознавство
Рівень вищої освіти	початковий (короткий цикл)
Викладач (-і)	Сорока Оксана Василівна
Контактний телефон викладача	0963200731
Е-mail викладача	oksana.soroka@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	практичні заняття
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	
Консультації	Середа 15:00
2. Анотація до курсу	
<p>Метою викладання дисципліни є формування систематизованого знання про основи кольорознавства і колористики, придбання навичок виконання колористичних площинних композицій на базі отриманих відомостей про принципи і закономірності гармонійного поєднання кольорів, а також колористичних композицій, заснованих на психологічному впливі кольорів і асоціаціях, що викликаються ними.</p> <p>Призначення курсу полягає в тому, що студенти після його вивчення зможуть вирішувати колірні завдання в процесі навчання, а також в самостійній творчій і професійній діяльності.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета курсу – розкриття наукових концепцій, надання системних відомостей про колір, його фізичні та психологічні властивості. Ці знання допоможуть студентам розвинути асоціативно-образне мислення, художню уяву, вміння спостерігати, аналізувати колір і виявляти власну індивідуальність в дизайн-проектуванні; надання допомоги студентам у процесі оволодіння професійною компетентністю, формування особистості майбутнього дизайнера, який зорієнтований на особистісний розвиток.</p> <p>Завдання курсу:</p> <ul style="list-style-type: none"> -знайомство з основними поняттями теорії кольору; -вивчення властивостей кольорів, способів та законів змішування; -розвиток художнього смаку та створення гармонійного кольорового зображення у композиціях; -освоєння принципів і прийомів побудови кольорової гармонії, як важливого чинника образно-емоційної основи твору; -визначення кольору як невід'ємної частини проектного рішення у будь-якій області дизайнерської діяльності. 	
4. Результати навчання (компетентності)	
Соціально-особистісні компетентності	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність учитися, здобувати нові знання, уміння, у тому числі в галузі, відмінній від професійної. 2. Здатність критично оцінювати й переосмислювати власний і чужий досвід, аналізувати свою професійну й соціальну діяльність. 3. Здатність до креативності та системного мислення. 4. Здатність до ефективної комунікаційної взаємодії, виходячи із цілей і ситуації спілкування. 5. Розуміння необхідності та дотримання норм здорового способу життя. 	

6. Турбота про якість виконуваної роботи.

Загальні компетентності

1. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.
2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.
3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
4. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
5. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
6. Базові знання основ мистецтвознавства, філософії, психології, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості, схильності до етичних цінностей, знання історії мистецтва, розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку суспільства й уміння їх використовувати в професійній і соціальній діяльності.

Професійні компетентності

1. Здатність втілювати поставлену мету за відомими алгоритмами, тобто фахівець виступає як структурний елемент (ланка) певної технології.
2. Уміння здійснювати контроль в межах своєї професійної діяльності в обсязі посадових обов'язків.
3. Здатність на основі аналізу визначити напрямки своєї діяльності, її конкретні цілі й завдання на кожному етапі навчально-творчої роботи, передбачити кінцевий результат.
4. Здатність здійснювати збір, обробку, аналіз і систематизацію наукової інформації з прямої роботи; аналізувати художньо-мистецькі явища; осмислювати роль кожного елемента у структурі цілого та у взаємодії з іншими.
5. Здатність і готовність вдосконалювати і розвивати свій творчий, інтелектуальний і загальнокультурний рівень, прагнути морального і фізичного вдосконалення своєї особистості: володіння державною й іноземною мовами у професійному спілкуванні.
6. Здатність до позитивної мотивації щодо майбутньої професійної діяльності, інтерес до творчої роботи, готовність до продовження навчання за наступним ступенем освіти.
7. Здатність будувати систему інформаційних ресурсів з предметів, необхідну для формування засад освітньої діяльності. Уміння на основі отриманої інформації формувати комплексні аналітичні висновки, здатність інтерпретувати, систематизувати, критично оцінювати і використовувати отриману інформацію в контексті освітнього завдання або проблем, що вирішуються.

Вид заняття	Загальна кількість годин
семінарські заняття / практичні	34
самостійна робота	56

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
III	022 Дизайн	2	нормативний

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Ознайомлення здобувачів зі змістом студентського путівника. Фізичні властивості світла і кольору. Поняття «ахроматичні» та «хроматичні» кольори. Кольорознавство як наука. Око людини, зоровий нерв і зоровий центр головного	Семінар, практичне	[1; 5; 7-9]	https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/%D0%A1%D1%82%D1%83%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%81%D1%8C%D0	Максимальний бал за практичну роботу	вересень

<p>мозку складають фізіологічну основу органів зору. Вплив світла на колір. Основні закономірності фізіології сприйняття кольору.</p> <p>Дві групи кольорів: ахроматичні й хроматичні. Кожний хроматичний колір володіє трьома основними властивостями: кольоровим тоном, світлотою, насиченістю. Кожна із цих характеристик – активний засіб кольорової композиції, який при її створенні проявляє свої відмінні риси.</p>			<p>%BA%D0%B8%D0%B9 %D0%BF%D1%83%D1%82%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D0%BA_2023-1.pdf</p> <p>Виконання ахроматич – ної та монохроматичної розтяжок гуашшю (до 20 ступенів). Практична робота (4 год; 6 год. самостійна).</p>		
<p>Основні характеристик кольору: кольоровий тон, світлота та насиченість. Сила світла, світлотність, падаюча тінь. Відображення світла поверхнею</p> <p>Розкриття понять: світлотність, падаюча тінь. Світлота в освітленості різних поверхонь. Світло і тінь, блік і рефлекс. Створення кольоротонального ряду для аналізу зміни кольору на формі. Тональні відносини між групою предметів в натюрморті. Вплив світла на світлотний контраст, на контраст по насиченості в натюрморті.</p> <p>Розкриття понять: світлота, кольоровий тон та насиченість. Термінологія в кольорознавстві. Залежність просторових властивостей кольору від колірного тону, насиченості, світлоти. Просторові властивості теплих і холодних кольорів. Зміна властивостей передачі кольору в залежності від розташування його на картині.</p>	Семінар, практичне	[2; 5 – 8]	Кольоровий контраст та нюанс. Імітація фактури дерева, шкіри, тканини та пластмаси. Практична робота (4 год; 8 год. самостійна).	Максимальний бал за практичну роботу	Вересень
<p>Змішування кольорів. Кольоровий спектр, кольорове коло. Закони змішування.</p> <p>Оптичне та механічне змішування кольорів. Спектр. колір. Кольорові промені спектра. Системи кольорів Гете у вигляді кола. Кольорове коло - це особливий вид ритму,</p>	Семінар, практичне	[4– 5; 7 – 9; 11]	Механічне змішування кольорів. Виконання об'ємного куба з розтяжкою спектральних кольорів. Практична робота (4 год; 8 год. самостійна).	Максимальний бал за практичну роботу	Жовтень

найважливіший із всіх можливих рядів. Зміщення кольорів спектра. Три закони зміщення.					
<p>Види контрастів. Світловий контраст. Значення контрасту у системі художньої виразності.</p> <p>Будь-який колір з його особливостями психофізіологічного впливу набуває значення в композиції тільки в певному для кожного конкретного випадку співвідношенні з іншими кольорами. Дві групи контрастів кольорів: а) одночасний контраст, б) послідовний контраст. Сім видів контрастних проявів за Ньютоном. Контраст за кольором. Контраст світла та тіні. Одноразовий контраст. Контраст за насиченістю. Контраст холодних та теплих кольорів.</p>	Семинар, практичне	[7 – 8]	Оптичні ілюзії. Практична робота (4 год; 4 год. самостійна).	Максимальний бал за практичну роботу та теоретичний матеріал	Жовтень
<p>Додаткові кольори, як засіб досягнення єдності в цілому. Колір і площа. Застосування додаткових кольорів та гармонійність колірної рішення в інтер'єрі. Принцип кольорової гармонії Е.Вебера “площа поверхні з високою кольоровою насиченістю повинна компенсуватися площею поверхні з низькою кольоровою насиченістю. Правильне співвідношення площ - 1:3 і 1:4. Використання кольорів високої яскравості разом із кольорами низької яскравості, де поверхня яскравих кольорів складає 1/3 або 1/4 поверхні приглушених кольорів”.</p>	Семинар, практичне	[6– 9]	Зробити композицію і організувати площину згідно типу кольорової гармонії – однотонна та компліментарна. Практична робота (4 год; 6 год. самостійна.)	Максимальний бал за практичну роботу	Листопад
<p>Різновиди кольорових гармоній .. Типи гармоній за системою Теплова і Шеварова : 1) однотонна, 2) полярна (побудована на взаємодоповнювальних кольорах), 3) триколірна, 4) багатобарвна. Класифікація колірних гармоній Брюкке:</p> <p>1. виконана в одному колірному тоні (наприклад на базі чорного, або червоного); 2. хоміохромія – композиція у межах малого колірної інтервалу (наприклад, жовтий, жовтогарячий); 3. мірохромія – композиція, де кольори підлеглі одному головному (наприклад, черваному, тоді це будуть жовтогарячий, пурпурний і фіолетовий); 4. пойкилохромія – композиція, заснована на методі повного</p>	Семинар, практичне	[7 – 8; 10; 12 – 14]	Зробити композицію і організувати площину згідно типу кольорової гармонії – триколірна (мірохромія) та поліхромна, багатоклірна (пойкилохромія). Практична робота (4 год; 8 год. самостійна).	Максимальний бал за практичну роботу	Листопад

дроблення колірних мас.					
Психологія кольору. Колір – засіб творчого, асоціативно-образного мислення. Абетка кольору.. Психологічні властивості кольору на людину. Прояв смислової функції кольорів у символіці. Використання емоційних (психологічних), естетичних і символічних особливостей кольору. Виникнення потрібних асоціацій і співзвучних їм уявлень – урочистої піднесеності або спокійної простоти, простору світла й повітря або похмурої замкнутості, динамізму або статичності, легкості або вази, що давить, і т.	Семинар, практичне	[2 – 4; 7 – 8; 3 - 4]	Зробити композицію, що створює певний психологічний вплив на людину за темою «Емоції». Практична робота (4 год; 6 год. самостійна).	Максимальний бал за практичну роботу та теоретичний матеріал	Грудень
Символіка кольору. Що таке кольоровий символізм? Основні типи кольорової символіки. Особливості кольорового символізму різних культурних традицій. Трагування кольорів у християнському віровченні. Схема взаємозв'язку між психологічним і фізіологічним станом людини. Сучасна кольорова семантика (символізм). Чотири типи характерів та їх реакції на дві основні групи кольорів, які на думку В. Кандінського, становлять першу (основну) групу протиставлення – теплі та холодні кольори.	Семинар практичне	[3 – 4; 7 – 9; 3 - 4]	Виконати асоціативну кольорову композицію в об'ємі (куб, піраміда, призма) на тему протилежних відчуттів (дотикових, слухових, смакових), музичних стилів та жанру кіно. Практична робота (6 год; 10 год. самостійна).	Максимальний бал за практичну роботу та теоретичний матеріал	Грудень

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані у закладі освіти.
Вимоги до письмової роботи	Передбачені дві письмові контрольні роботи (1-99 балів кожна).
Семинарські заняття	Відсутність на занятті без поважної причини оцінюється відніманням 20 балів. Активна робота на семінарських заняттях оцінюється від 60 до 90 балів. Кожне практичне завдання оцінюється від 50 до 99 балів.
Умови допуску до підсумкового контролю	При виставленні допуску до заліку враховуються навчальні досягнення студентів (бали), набрані на поточному опитуванні під час аудиторних занять, практичних вправ та при виконанні завдань для самостійної роботи.

7. Політика курсу

Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється студентові за курс, становить 99 балів, яка є сумою балів за виконання практичних завдань та самостійну роботу. При виставленні підсумкового балу обов'язково враховується присутність студента на аудиторних заняттях, активність студента під час практичних занять; недопустимість

пропусків. Студент, який не виконав перераховані умови до заліку за відомістю №1 не допускається. У такому випадку до початку екзаменаційної сесії студент користується повторним правом отримати допуск на складання заліку за відомістю №2 на консультаціях викладача (перескладання пропущених тем, виконання індивідуальних завдань).

8. Рекомендована література

Базова:

1. Блесінг Г., К. Криворучко К., Федечко Т.Б. / Основи кольорознавства// Навчально-методичний посібник. - 50 с.
2. Йоганнес Іттен. Мистецтво кольору. Київ. ArtHuss, 2022. 96 с.
3. Миронова Л.Н. Цветоведение.- Минск: Высшая школа, 1984. - 286 с.
4. Печенюк Т. Кольорознавство: підручник для студентів вищих навчальних закладів. – К: Грані-Т., 2009. – 191 с.: з іл.
5. Прищенко С. Кольорознавство: навчальний посібник. – К.: Альтпрес., 2010. 354 с.: з іл.
6. Прокопович Т. А. П 80 Основи кольорознавства : навч. посіб. / Прокопович Тетяна Анатоліївна. – Луцьк : Вежа-Друк, 2016. – 120 с.
7. Саттон Т. Гармония цвета: Полное руководство по созданию цветовых комбинаций / Т.Саттон, Б.Вилен; Пер. С англ. В.П. Воропаева. – М./ ООО. Астрель, 2004. – 215 с.
8. Сотник Л. І /Колір і його значення у мистецтві / Вісник ХДАДМ /№8 / с. 32-36.
9. Т. І. Веретільник, Л. Д. Мисник, О. В. Манзюра, Р. Б. Капітан/ Застосування колірних гармоній та відтворення кольору в поліграфії / Вісник ЧДТУ/ м. Черкаси/2018/ с.39-44.
10. Тканко З. /Колір як засіб вираження в мистецтві та моді / Вісник/ Львівської національної академії мистецтв. Вип. 21./ с. 128-138.
11. Харченко В. /Проблеми колірної гармонії у контексті графічного дизайну/ УАМ. Випуск №20/ с. 54-59

Допоміжна:

12. 1. Йоганнес Іттен. Наука дизайну та форми. Київ. ArtHuss, 2021. 136 с.

Інтернет джерела:

13. Чому дерева міняють колір листя. //https:// www.youtube.com/ watch? v=5_RXYdSfX6o
14. Світло. Популярная физика <https:// www.youtube. com/ watch? v=Ghb2XyNVFaM>
15. Границі світла. Що таке колір і світло?//https://www.youtube.com /watch? v=tQtOntIbuLc
- 16.Електронний ресурс: <mailto:?body=https://youtu.be/NH1TLyiJVHU>
17. Електронний ресурс: <https://www.youtube.com/watch?v=pgb8T6QdZqI>
18. Електронний ресурс: <https://www.youtube.com/watch?v=3s2WatXeMJs>

Викладач Сорока Оксана Василівна